

## Eläimet sadonkorjuupuuhissa

Salapoliisitehtävä: selvitä kenelle muullekin kuin sinulle maistuu mustikka tai puolukka – löydätkö marjaisia eläinten jätöksiä?

Osaatko jätösten perusteella arvata kuka marjoja on nautiskellut? Entä miksi kasvi, joka marjan on tuottanut, ilahtuu tästä kaikesta kovin?

## Puuhippa

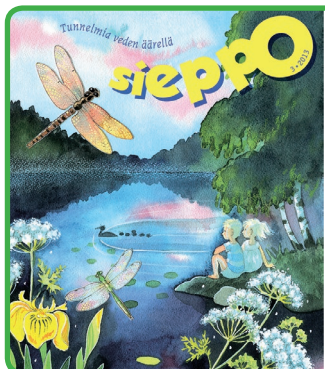
Valitkaa neljä isoa puuta, jotka rajaavat leikkialueen. Näitä puita koskettamalla leikkijät ovat turvassa hipalta. Kun hippa huutaa sovitun sanan, täytyy leikkijöiden lähteä liikkeelle ja yrittää päästä toisen turvapuun luo.

Leikin jälkeen jokainen valitsee lähistöltä suuren suosikkipuunsa ja nojaa hetken puun runkoon.

## Sattuiko sadesää?

Hyvillä varusteilla sade ei tunnu missään! Lisäksi sateella voi tehdä aivan omanlaisia juttuja. Tutki sateista luontoa:

- Miltä sadepisarat tuntuvat paljaalla kädellä?
- Miltä sade kuulostaa ja tuntuu tuuhean kuusen alla? Entä koivun alla?
- Löydätkö vettyvästä maasta paenneita kastematoja?
- Miltä ilma tuoksuu sateella? Entä sateen jälkeen?



## Lasten luontolehti Sieppo

Ihania luontotarinoita, hauskoja tehtäviä ja hienoja lajikuvastoja.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa.

[www.sieppo.fi](http://www.sieppo.fi)



Toimitus: Luonto-Liitto ry. 2013 / Sini Heikkilä.  
Kuvat: Laila Nevakivi. Taitto: Taija Rinne.

# Elonkorjuuretkellä

## Perheluontoretken järjestäjän vinkkivihkonen

Tähän vinkkivihkoseen on koottu asioita, jotka kannattaa huomioida lapsille ja lapsiperheille suunnattujen luontoretkien järjestämisessä. Puuhavinkit sopivat erityisesti loppukesäiseen ja syksyiseen luontoon, niin lapsille kuin aikuisillekin hyvää oloa ja iloa tuomaan!



## Retken järjestäjän muistilista

- Lähiluonnosta löytyy kaunaita ja kiinnostavia paikkoja. Retkikohteen ei tarvitse olla erikoinen tai bussimatkan päässä.
- Suunnittele reitti lapsiperheiden ehdolla: jaksavatko lapset kävellä reitin, pääseekö lastenrattaiden kanssa liikkumaan, missä syödään eväät, onko matkan varrella vessaa?
- Eivät retken kestosta riippuen: lyhyille retkille juotavaa ja vaikkapa muutama kekki tai hedelmä, usean tunnin retkille tukeva välipala. Eväshetki krunaalla lyhyenkin retken!
- Rasia ja muovipussit luonnonantimien keräämiseen: kuinka tylsää on törmätä upeaan marja- tai sienipalikkaan, jos mukana ei ole mitään, johon kerätä herkkujä!
- Istuinlujasta voi olla mukava.

### Mitä mukaan retkelle – tiedota etukäteen retkeläisille!

- Suunnittelusta ohjelmasta on hyvä myös joustaa: sattumalta luonnossa vastaan tulevista yllätyksistä kannattaa iloitaa!

- Ota mukaan ladattu kännykkä ja varmistu, että osaat tarvittaessa neuvoa paikalle avuntuoja: selvitä retkipaikan osoite tai koordinaatit. Mukana on hyvä olla myös vessapaperia sekä alueen kartta ja ensiaputarvikkeet, varsinkin muualla kuin tuttuun lähimetsään mentäessä.
- Kiikareista, lupeista ja lajintunnistussoppeista on usein iloa, mutta ikimustoiseen retkeeseen välttämättä tarvita välineitä olla.
- Retkelle lähtessä sovi retkeläisten kanssa yhteisistä säännöistä: ei riehuta eikä roskaleta ja ohjaajaan pidetään näköetäisyyttä.



## Puuhavinkkejä

### Aisit avoimna metsään

Etsi luonnosta aarteita ja ota niistä kalleimmat mukaasi muistiin sopukoihin. Voit myöhemmin muistella aarrettasi ja hetkeä, jolloin löysit sen, kun kaipaat piristystä!

### Karsale ja etsi:

- Kauneimman näköinen kohta metsässä
- Jännän muotoinen puunrunko

### Kuulostele ja etsi:

- Raakuuntaa, sirkutusta tai muita lintujen ääniä
- Narinaa tai rapinaa
- Suhinaa tai huminaa
- Paikka, jonne ei kuulu liikenteen ääniä

### Kokeile ja etsi:

- Kiipeilyyn sopivaa
- Löhöilyyn houkuttelevaa
- Paikka, johon olisi kiva rakentaa pesä tai maja
- Paikka, jossa tunnet olevasi metsän valtias
- Jotain rauhoittavaa
- Jotain, mikä muistuttaa sinua



### Menninkäisen koti

Etsi sieni. Kuvittele, että sen lakini alla on pienen menninkäisen koti. Tee menninkäinen luonnonmaterialeista, esimerkiksi kävyistä. Rakenna myös asioita, joita menninkäinen voisi tarvita: sammalsänky, kivijakkara jne.

### Luonnon voimaruokaa

Tule vahvaksi kuin vuorenpelkko ja ketteräksi kuin keijukainen syömällä luonnon superuokaa! Marjat, sienet ja villilyyrit ovat hurjan terveellisiä, kunhan muistaa varoa myrkyllisiä lajeja. Maistelkaa retkellä marjoja ja kerätkää niitä pieneen astiaan kotiin vietäväksi.

Sienia voi paistaa retkipannulla nuotiollla. Tutustuukaa vaikkapa yhteen helppoon syötävään sienilajiin, jota jokainen voi retken jälkeen alkaa kerätä itse.

Villilyyritteitä voi hauduttaa ahomansikan ja nokkosen lehdistä sekä apilan kukista.